

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/86/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200157
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200157.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: TORSON spol. s r.o., so sídlom v Leopoldove, Hlohovecká cesta 9, zastúpeného Pacalaj, Palla a partneri, s.r.o. so sídlom v Trnave, Námestie SNP 3, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, so sídlom v Košiciach, Masarykova 10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. S/2014/00526-2.1, O-285/2013 z 10. februára 2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/29/2014-64 z 12. februára 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/29/2014-64 z 12. februára 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Trnave (ďalej v texte rozhodnutia len „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom č. k. 14S/29/2014-64 z 12. februára 2015 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č.: S/2014/00526-2.1, O-285/2013 z 10. februára 2014, ktorým odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Inšpektorátu práce Trnava č. R 135/2013/SE z 24. októbra 2013, ktorým uložil žalobcovi podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zák. č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zák. č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 125/2006 Z.z.“ alebo „zákon o inšpekcii práce“) pokutu vo výške 33.000,- Eur za porušenie povinností vyplývajúcich z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a/ bod 3) zákona o inšpekcii práce tým, že prevádzkoval stroj Colorado v. č. 6100, r. v. 2002, ktorý nezodpovedal požiadavkám ustanovených v bezpečnostno-technických predpisoch v tom, že ochranné zariadenie nezabránilo pohybu nezabezpečených pohyblivých častí stroja v čase prítomnosti obsluhy v pracovnom priestore stroja (v zóne nebezpečenstva), pričom spôsobil dňa 7. októbra 2011 L. P. smrteľný pracovný úraz, čím porušil ust. § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 124/2006 Z.z.“ alebo „zákon o BOZP“) v

nadväznosti na § 4 ods. 2 prílohy č. 1 bod 2.8 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov (ďalej len „nariadenie vlády č. 392/2006 Z.z.“).

Krajský súd pri rozhodovaní o námietkach žalobcu ohľadne zásadnej námietky o nepreukázaní technickej nefunkčnosti optickej clony v čase vzniku pracovného úrazu - keďže podľa znaleckého posudku stroj zn. Colorado bol homologizovaný a certifikovaný a tento stroj spĺňal všetky relevantné bezpečnostno-technické predpisy na území SR a znalecká organizácia, ktorá po vzniku smrteľného pracovného úrazu skúmala toto strojnú zariadenie skonštatovala, že po komplexnom vyskúšaní daného stroja nezistila technické vady strojnú zariadenia a nevyslovila záver o nefunkčnosti ochranného zariadenia bezpečnostnej clony v čase vzniku pracovného úrazu - poukázal na to, že vyjadrenia žalobcu sú v danom smere nepresné, keďže zo znaleckého posudku znaleckej organizácie JHS s.r.o. Martin č. 701/2012 vyplýva aj to, že znalec bez výsledkov skúšok nemôže zodpovedať či strojnú zariadenie malo skryté vady. Znalec sa vyjadroval len k tomu, či krimpovací stroj zn. Colorado zodpovedá normám platným na území SR. Znalecká organizácia neskúmala otázky funkčnosti stroja za jeho chodu a toto vykonali zástupcovia žalobcu Inšpektorátu práce, Kriminálnej polície Trnava, zástupca vlastníka stroja, zástupcovia Generálneho riaditeľstva zboru väzenskej a justičnej stráže Bratislava a zástupcovia ÚVTOS a ÚVV Leopoldov. Za prítomnosti týchto osôb bola vykonaná skúška stroja zameraná najmä na funkčnosť bezpečnostnej clony, pričom pri skúške bolo jednoznačne preukázané, že stroj sa po uvedení do chodu a následnom prerušení bezpečnostnej clony nezastavil a lisovacie hlavy dokončili pohyb do dolnej časti stroja.

Zo záverov protokolu vyplýva, že pracovníci inšpektorátu práce zistili, že žalobca ako prevádzkovateľ stroja nevykonával pravidelné kontroly raz za rok za účelom overenia bezpečnostných parametrov stroja, čo je porušením povinností vyplývajúcich z § 9 ods. 1 písm. a) zák. č. 124/2006 Z.z. a § 5 ods. 2 bod a) nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z. nedodržaním bezpečnostnej úrovne, ktorá vyplýva z článku 7.3 STN 21 0700/zmena 4:1997. Žalobca nevykonával pravidelné kontroly správnej funkcie stroja a bezpečnostných zariadení vždy pred zahájením práce na stroji, čo je porušením povinností vyplývajúcich z § 9 ods. 1 písm. a) zák. č. 124/2006 Z.z. nedodržaním bezpečnostnej úrovne, ktorá vyplýva z článku P27 STN 21 0700/zmena a:1987.

Uviedol, že pracovníci inšpektorátu práce v protokole skonštatovali, že počas ohliadky stroja v deň úrazu bolo zistené, že po uvedení pohyblivých častí (lisovacích hláv) stroja Colorado do pohybu tlačidlom štart v automatickom režime a po následnom prerušení bezpečnostnej clony sa tieto pohyblivé časti nezastavili skôr ako sa vnikne do zóny nebezpečenstva, ale dokončili pohyb do svojej dolnej polohy, čo je porušením povinnosti § 6 ods. 1 písm. a) zák. č. 124/2006 Z.z. v nadväznosti na § 4 ods. 2 prílohy č. 1 bod 2.8 nariadenia vlády č. 392/2006 Z.z.

Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že v danom prípade nebolo možné kvalifikovane zistiť zo strany pracovníkov inšpektorátu práce či je ochranné zariadenie funkčné, keďže zo spisového materiálu vyplýva, že pracovníci inšpektorátu práce za prítomnosti konateľa spoločnosti Ing. Pavla Štefanoviča vykonali fyzicky kontrolu funkčnosti bezpečnostnej clony tak, že počas ohliadky bola cez bezpečnostnú clonu do zóny nebezpečenstva vložená ruka a následne bol stlačený ovládač štart cyklu, pričom stroj sa nespustil a na displeji sa zobrazila informácia o prerušení svetelnej clony. Následne bol stlačený ovládač štart cyklu a počas chodu lisovacej hlavy do dolnej polohy bola bezpečnostná clona stroja prerušená rukou, pričom lisovacie hlavy sa nezastavili, ale dokončili pohyb do dolnej polohy a tam zostali stáť pripravené na dolisovanie výstupkov.

Zistená skutočnosť, že ak sa do zóny bezpečnostnej clony vstúpi už počas chodu stroja a táto nezabráni pohybu pohyblivých častí stroja, bola podľa názoru krajského súdu dôkazom toho, že v okamihu pracovného úrazu ochranné zariadenie neplnilo svoj účel ani funkciu. Logicky z toho teda vyplýva, že na takúto skúšku funkčnosti ochrannej clony nebolo potrebné odborné posúdenie, keďže došlo k overovaniu funkčnosti tejto clony bezprostredne po úraze priamo na tomto stroji.

Pokiaľ ide o zavinenie poškodeného v súvislosti so vznikom smrteľného pracovného úrazu a s námietkou žalobcu, že pokiaľ by poškodený dodržal všetky bezpečnostné predpisy, mohlo by dôjsť len k následku - poškodeniu horných končatín, súd poukázal jednak na to, že v priebehu konania bolo zistené, že poškodený pracoval na stroji 4 mesiace, bolo s ním vykonané riadne školenie a bol poučený o obsluhu stroja, tak isto bol preškolený zo všeobecných predpisov bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Logickým sa v danom prípade stáva tvrdenie žalovaného, že nefunkčnosť bezpečnostnej clony je preukázaná samotným vznikom pracovného úrazu, pričom k poškodeniu hlavy mohlo prísť tým, že poškodený sa svojou hlavou dostal do pracovného priestoru stroja, keď nastavoval polohu snímačov resp. mazal klzné a vodiace plochy stroja. V prípade, že by fungovala bezpečnostná clona, došlo by k zastaveniu pohybu lisovacích hláv v čase, keď poškodený túto činnosť vykonával. Pracovníci inšpektorátu práce zistili z výpovedí spolupracovníkov poškodeného, že stroj Colorado niekedy nefungoval správne, keď po vložení dielcov a stlačení ovládača nedošlo k pohybu lisovacích hláv. Vtedy obsluha čistila a nastavovala polohy snímačov a to tým spôsobom, že pracovník obsluhy sa musel predkloniť do pracovného priestoru stroja.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že nebol v danom smere dostatočne zistený skutkový stav, súd sa s touto námietkou nestotožnil, pretože z obsahu spisového materiálu vyplýva, že pracovníci inšpektorátu práce bezprostredne po vzniku pracovného úrazu vykonali kontrolu strojného zariadenia zn. Colorado, so zameraním na príčiny vzniku smrteľného pracovného úrazu, o tejto kontrole spísali protokol, ktorý bol podkladom pre vydanie prvostupňového správneho rozhodnutia.

Námietka žalobcu, že protokol nebol s ním žiadnym spôsobom prejednaný, bola prvostupňovým súdom vyhodnotená ako nedôvodná, keďže ako vyplýva zo spisového materiálu, konatelia spoločnosti boli upovedomení o tom, že sa môžu zúčastniť prerokovania protokolu a hoci sa konateľ spoločnosti Ing. Pavol Štefanovič zdržiaval v priestoroch ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, čo bolo zistené z jeho evidencie príchodov a odchodov, tento sa dňa 8.1.2013 nedostavil na prerokovanie protokolu. Jeho námietka, že sa v priestoroch prevádzky zdržoval len krátkodobo, aj to za účelom vyzdvihnutia si zdravotnej karty bola vyvrátená tým, že z uvedenej evidencie bolo zistené, že sa tam zdržoval dlhší čas ako tvrdil a to aj v čase keď sa mohol zúčastniť prerokovania protokolu.

Krajský súd dospel k totožnému záveru ako žalovaný, že pokuta bola žalobcovi uložená dôvodne, pretože žalobca nezabezpečil pracovisko tak, aby nebola ohrozená bezpečnosť a zdravie jeho zamestnancov, keď na základe skutkových okolností bolo preukázané, že poškodený zamestnanec utrpel pracovný úraz s následkom smrti pri obsluhu strojového zariadenia zn. Colorado, keď žalobca nezabezpečil funkčnosť optickej clony spočívajúcej v zastavení strojového zariadenia v prípade ak vstúpi osoba do pracovného priestoru stroja t. j. do zóny nebezpečenstva.

Námietku žalobcu o nesprávnom procesnom postupe žalovaného pri zisťovaní skutkových okolností udalosti a pri vykonávaní a hodnotení dôkazov nepovažoval súd za dôvodnú. Informácie, ktoré boli podkladom pre prvostupňové správne rozhodnutie si zabezpečili inšpektori postupom podľa § 12 ods. 1 písm. b) zák. č. 125/2006 Z.z., následne bol žalobcovi poskytnutý protokol z vyšetrovania pracovného úrazu, ku ktorému sa žalobca mal právo vyjadriť. Žalovaný v konaní umožnil realizáciu jeho procesných práv a s jeho námietkami sa vo svojom rozhodnutí aj náležitým spôsobom vysporiadal.

Krajský súd na námietku žalobcu o zbavení sa objektívnej zodpovednosti za pracovný úraz v zmysle § 195 a nasl. Zákonníka práce neprihliadol z dôvodu, že predmetom konania v danej veci nie je zodpovednosť za škodu spôsobenú pracovným úrazom, ale preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia o uložení pokuty za správny delikt, pri ktorom je podstatné zistenie protiprávneho konania alebo stavu. V tejto veci bolo zistené, že v čase pracovného úrazu s následkom smrti zamestnanca žalobcu neplnilo ochranné zariadenie svoj účel, na základe ktorého pri vstupe poškodeného do zóny nebezpečenstva nedošlo k zastaveniu strojového zariadenia zn. Colorado a z dôvodu nefunkčnosti optickej ochrannej clony došlo k smrteľnému pracovnému úrazu. V konaní o preskúmaní zákonnosti napadnutého správneho rozhodnutia nemožno aplikovať ani ustanovenia § 196 ods. 2 Zákonníka práce o

čiasťočno zbavení sa objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom; toto ustanovenie sa použije v občiansko-právnom konaní o zodpovednosti zamestnávateľa za škodu vzniknutú pri pracovnom úraze. V predmetnej veci však zisťovanie zákonných podmienok rozhodujúcich pre posúdenie zavinenia pre účely zistenia nároku na náhradu škody vo vzťahu medzi zamestnancom a zamestnávateľom nebolo právne relevantné, pretože postup a rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty za správny delikt bol odôvodnený porušením resp. nesplnením povinností vyplývajúcich pre žalobcu ako zamestnávateľa z vyššie citovaných predpisov, pričom treba zdôrazniť, že ide o zodpovednosť objektívnu, ktorá vzniká bez ohľadu na zavinenie žalobcu.

Krajský súd dospel k záveru, že správne orgány oboch stupňov posudzovali v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážili dostatok skutkových podkladov na základe ktorých náležitým spôsobom zistili skutkový stav a aplikáciou relevantných ustanovení zo skutkových okolností vyvodili správny právny záver a preto súd žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 250k ods. 1 O.s.p., keď procesne neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Ako dôvod uviedol, že:

A) Napádané rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Súd prvého stupňa podľa žalobcu ignoroval skutočnosť, že správne orgány porušili procesné práva žalobcu a to predovšetkým v tom, že mu znemožnili realizovať právo prerokovať obsah protokolu o záveroch vyšetrovania príčin pracovného úrazu (porušenie § 13 ods. 2 zákona o inšpekcii). Súdom prvého stupňa a správnymi orgánmi tvrdená skutočnosť - nefunkčnosť optickej clony - nemôže ipso facto predstavovať porušenie povinnosti žalobcu podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o BOZP v spojení s § 4 ods. 2 prílohy č. 1 bod 2.8 nariadenia vlády o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách s následkom vzniku zodpovednosti žalobcu. Žalobcovi doteraz nie je zrejmé, aké konkrétne opatrenia v zmysle § 6 ods. 1 písm. a) zákona o BOZP nevykonal (a mal vykonať) so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce a v súlade s právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a ktoré sú v príčinnej súvislosti so vznikom smrteľného pracovného úrazu.

B) Zistenie skutkového stavu, z ktorého napádané rozhodnutie vychádza, je v rozpore s obsahom spisov, zistený skutkový stav je nepostačujúci na posúdenie veci a súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Správne orgány a súd prvého stupňa nezistili vôbec príčiny vzniku smrteľného pracovného úrazu a ich skúmanie sa obmedzilo len na nimi vykonané preverenie funkčnosti strojného zariadenia a jeho bezpečnostných zariadení (optická clona) po vzniku smrteľného pracovného úrazu, tzn. preverovali len stav existujúci v čase po vzniku smrteľného pracovného úrazu. Tzn. nie sú vôbec známe príčiny, prečo strojné zariadenie, ktoré bolo riadne homologizované a spĺňalo všetky technické požiadavky, spôsobilo poškodenému smrť, resp. prečo ochranné zariadenia stroja (optická clona) nespôsobili zastavenie činnosti pohyblivých častí stroja v okamihu narušenia zóny nebezpečenstva poškodeným. Súd prvého stupňa nesprávne s odkazom na objektívnu zodpovednosť žalobcu odmietol bližšie skúmať mieru participácie poškodeného a tretích osôb na vzniku smrteľného pracovného úrazu. V predmetnej veci sa správne orgány a prvostupňový súd vôbec nevyporiadali so žalobcom uvádzanými skutočnosťami preukazujúcimi nesprávnu obsluhu stroja, ktorá na pomyselnéj časovej osi bola v bezprostrednej príčinnej súvislosti so vznikom smrti poškodeného; ak by k uvedenej nesprávnej obsluhu stroja nedošlo, nebola by spôsobená smrť poškodeného.

C) Napádané rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a pre nedostatok dôvodov.

Prvostupňový súd sa nevyporiadal s otázkou vecnej legitímácie žalobcu v posudzovanej veci, a tiež neuviedol, za základe čoho dospel k vecnej pôsobnosti technickej normy, ktorú aplikoval v riešenej veci.

Žalobca uviedol, že prvostupňový správny orgán porušil procesné právo žalobcu vyjadriť sa ku skutočnostiam uvedeným v protokole o výsledku inšpekcie práce.

Povinnosťou prvostupňového správneho orgánu podľa § 13 ods. 2 Zákona o inšpekcii práce bolo prerokovať so žalobcom zistenia a závery obsiahnuté v protokole o výsledku inšpekcie práce. Následne bolo povinnosťou prvostupňového správneho orgánu zaujať stanovisko k žalobcom predloženým dokladom a vyjadreniam žalobcu uvedeným najmä v rámci prerokovania protokolu. Súčasťou protokolu o výsledku inšpekcie práce podľa 14 ods. 1 Zákona o inšpekcii práce je aj podpis a vyjadrenie dotknutého kontrolovaného subjektu k zisteniam a záverom správneho orgánu uvedené v danom protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum prerokovania protokolu.

Žalobca mal za to, že prvostupňový správny orgán konal v danej veci príliš formalistický a šikanóznym prístupom znemožnil žalobcovi realizovať jeho procesné práva - prerokovať obsah protokolu o výsledkoch inšpekcie práce a uviesť svoje stanovisko a predložiť doklady ku skutočnostiam uvádzaným v protokole. Uvedenú vadu konania neodstránil ani druhostupňový správny orgán a ani súd prvého stupňa. Podľa názoru žalobcu už len na základe tohto dôvodu mali byť napadnuté správne rozhodnutia zrušené.

Žalobca uviedol, že ak by aj bola preukázaná nefunkčnosť optickej clony v čase vzniku smrteľného pracovného úrazu (ak možno vyvodit' uvedený záver na základe vyšetrovacích úkonov prvostupňového správneho orgánu), týmto bez ďalšieho nie je naplnená skutková podstata správneho deliktu, za ktorý správne orgány uložili žalobcovi pokutu. Nefunkčnosť optickej clony s následkom vzniku smrteľného pracovného úrazu je len následok, za ktorý by niesol zodpovednosť žalobca podľa zákona o BOZP v spojení so zákonom o inšpekcii práce, ak by uvedený následok bol v príčinnej súvislosti s porušením povinností žalobcu.

Správne orgány boli povinné preto v rámci vyšetrovania pracovného úrazu riadne zistiť príčiny nefunkčnosti optickej clony prostredníctvom znaleckého skúmania, nakoľko ide o odbornú otázku, ktorú nie sú spôsobilé vyhodnotiť v rámci vlastných kapacít. Následne, podľa záverov takto vykonaného dokazovania bolo možné ustáliť, či vznik pracovného úrazu je/alebo nie v príčinnej súvislosti s porušením povinností žalobcu. Nefunkčnosť optickej clony totiž mohla, ale nemusela byť spôsobená porušením povinností žalobcu.

Žalobca uviedol, že vykonáva kontrolu funkčnosti riadneho fungovania stroja a jeho revízie v súlade s manuálom výrobcu a technickými normami.

Žalobca neporušil § 4 ods. 2 v spojení s prílohou č. 1, bod 2.8 nariadenia vlády o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách a takto neporušil ani § 6 ods. 1 písm. a) zákona o BOZP, nakoľko žalobcom používané zariadenie bolo homologizované výrobcom, tzn. spĺňa všetky relevantné bezpečnostné predpisy, vrátane ochranného zariadenia, ktoré majú mať strojné zariadenia s pohyblivými časťami stroja podľa § 4 ods. 2 prílohy č. 1 bod 2.8 nariadenia vlády o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách - na strojnom zariadení COLORADO to bola optická clona (alebo tzv. infra závara), ktorá pri jej narušení (napr. ktoroukoľvek časťou ľudského tela) zastavila pohyblivú časť daného stroja. Ako dôkaz označil: Prehlásenie o zhode zo dňa 14.08.2002 vydané výrobcom stroja Inergy automotive systems.

Žalobca uviedol, že potom, ako strojné zariadenie COLORADO dovezol na územie Slovenska a predtým, ako ho začal používať, požiadal o jeho certifikáciu, ktorá bola vydaná, tzn. strojné zariadenie COLORADO spĺňalo všetky bezpečnostné predpisy, vrátane zabezpečovacieho zariadenia pred pohyblivými časťami stroja, ktorým bola optická clona. Ako dôkaz označil: Certifikát č.

00830/104/1/2003 zo dňa 23.04.2003 vydaný Technickým skúšobným ústavom Piešťany, s.p.

Skutočnosť, že strojné zariadenie COLORADO bolo homologizované a certifikované potvrdzuje, že daný stroj vo všeobecnosti má aj zabezpečovacie zariadenie pred pohyblivými časťami daného stroja v podobe optickej clony, ktoré zastaví v akomkoľvek prípade pohyblivé časti strojného zariadenia COLORADO pri narušení optickej clony v zóne nebezpečenstva - tzn. strojné zariadenie sa zastaví nielen v prípade, ak je optická clona narušená a stlačí sa tlačidlo „štart“, ale aj v prípade, ak už došlo k stlačeniu tlačidla „štart“ a optická clona je narušená.

Po smrteľnom pracovnom úraze bolo vykonané znalecké dokazovanie v rámci trestného konania, kde znalecká organizácia výslovne potvrdila, že strojné zariadenie COLORADO spĺňalo všetky relevantné bezpečnostno - technické predpisy na území SR. Ako dôkaz označil: znalecký posudok č. 701/2012 z 29. 10.2012.

Žiadnym relevantným spôsobom nebola preukázaná nefunkčnosť optickej clony v čase vzniku smrteľného pracovného úrazu ako stavu (následku) spôsobeného porušením príslušných povinností žalobcu v rámci kontroly a servisu strojného zariadenia COLORADO.

Žalobca tiež namietal, že správne orgány a ani prvostupňový súd sa vôbec nevyporiadali s otázkou vecnej legitímácie žalobcu v rámci posudzovanej zodpovednosti za správny delikt. Žalobca nebol zamestnávateľ poškodeného, taktiež nebol vlastníkom stroja, ktorý spôsobil smrteľný pracovný úraz a podľa uzavretej zmluvy s vlastníkom uvedeného stroja mal vlastník, nie žalobca, vykonávať generálnu údržbu daného stroja. Ako dôkaz označil: Rámcovú zmluva o dielo medzi žalobcom a INERGY (č.l. 10 v spise správneho konania) Zmluvu o dielo medzi žalobcom a ÚVTOS Leopoldov (č.l. 11 v spise správneho konania).

Napádané rozhodnutia neobsahujú bližšie odôvodnenie, na základe ktorého dospeli k vecnej pôsobnosti aplikovanej technickej normy STN 21 0700 - v tomto smere ide o nepreskúmateľnú časť rozhodnutí. Technická norma STN 21 0700, ktorá mala byť podľa názoru súdu prvého stupňa a správnych orgánov porušená, nemá vo vzťahu k strojnému zariadeniu COLORADO vecnú pôsobnosť, nakoľko sa vzťahuje na iný typ stroja. Aplikovaná technická norma sa vzťahuje na tvárniace stroje. Strojné zariadenie COLORADO je však krimpovací stroj. Žalobca sa vždy riadil vo vzťahu k strojnému zariadeniu COLORADO STN normami podľa charakteristiky tohto stroja uskutočnenej certifikačným subjektom. Ako dôkaz označil: Prehlásenie o zhode zo dňa 14.08.20002 vydané výrobcom stroja Inergy automotive systems.

Žalobca uviedol, že aplikovaná technická norma STN 21 0700 bola prijatá ako sekundárna norma na základe splnomocnenia obsiahnutého v Zákone č. 95/2000 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol derogovaný aktuálne platným a účinným Zákonom o inšpekcii práce. Derogáciou uvedeného zákona zanikla aj účinnosť na jeho základe prijatej sekundárnej legislatívy, vrátane aplikovanej technickej normy STN 21 0700. Správne orgány tak aplikovali už neúčinnú technickú normu (Uznesenie Ústavného súdu SR PL. ÚS 18/02-22 zo dňa 13.05.2004).

Žalobca uviedol, že prvostupňový správny orgán nevykonal v postačujúcej miere dokazovanie, nakoľko vyslovil záver vo vysoko odbornej otázke - aplikácia technických noriem - bez znaleckého posudku, resp. vo veci, ktorú nie je schopný riadne v rámci svojej kompetencie posúdiť. Ak by aj bola opodstatnená vecná pôsobnosť aplikovanej technickej normy, vzhľadom k tomu, že správne orgány nevyšetrili riadne príčiny vzniku smrteľného pracovného úrazu, resp. príčiny nefunkčnosti optickej clony stroja, nie je možné posudzovať príčinnú súvislosť údajného porušenia povinností žalobcu z technickej normy a vznikom smrteľného pracovného úrazu (resp. nefunkčnosťou optickej clony).

Žalobca opakovane zdôraznil, že napádané rozhodnutia sú založené na skutkovom zistení o technickej nefunkčnosti optickej clony na strojnom zariadení COLORADO v čase vzniku smrteľného pracovného úrazu, a to aj napriek tomu, že znalecká organizácia, ktorá poznala všetky skutkové okolnosti prípadu,

vrátane výsledkov skúšania optickej clony po nehodovej udalosti zástupcami Inšpektorátu práce Trnava, nevyslovila záver o technickej nefunkčnosti optickej clony s následkom vzniku smrteľného pracovného úrazu za daného stavu poznania veci; znalecká organizácia uviedla, že odpoveď na otázku, či strojné zariadenie COLORADO má nejaké vady, príp. skryté vady, je možné uviesť po komplexnom vyskúšaní daného stroja, tzn. nezistila technické vady strojného zariadenia COLORADO, resp. nevyslovila záver o nefunkčnosti ochranného zariadenia - bezpečnostnej clony (infra závary) v čase vzniku smrteľného pracovného úrazu (Znalecký posudok č. 701/2012 zo dňa 29.10.2012).

Tiež uviedol, že po vzniku smrteľného pracovného úrazu bol postihnutý pracovník vyprost'ovaný zo strojného zariadenia COLORADO a to tak, že pohyblivé časti daného zariadenia boli násilím (pomocou kovových tyčí) vyzdvihované a so strojom sa disponovalo nie štandardným spôsobom. Použitím vonkajšieho násillia bol stroj nepochybne poškodený. Tieto skutočnosti potvrdzujú, že stav funkčnosti optickej clony po vzniku smrteľného pracovného úrazu nemožno bez ďalšieho považovať za identický s tým, ktorý bol v čase vzniku smrteľného pracovného úrazu.

Žalobcovi nie je zrejmé, na základe čoho správne orgány a prvostupňový súd dospeli k záveru, že poškodený mal vykonávať činnosti, pri ktorých sa dostal hlavou do zóny nebezpečenstva. Uvádzané činnosti nastavovanie polohy snímačov resp. mazanie klzných a vodiacich plôch stroja poškodený nevykonával, uvedené nebolo jeho pracovnou náplňou; jeho výlučnou pracovnou náplňou bolo vkladanie materiálu na určené miesto a po jeho správnom umiestnení mal poškodený stlačiť tlačidlo „štart“, na základe čoho sa dala do pohybu pohyblivá časť strojného zariadenia COLORADO, ktorá po dosadnutí do dolnej polohy tlakom spracovala vložený materiál. Bez ohľadu na zistenia o technickom stave a údržbe strojného zariadenia (event. príčin nefunkčnosti optickej clony) je smrť poškodeného v bezprostrednej príčinnej súvislosti s nesprávnou obsluhou a postupom poškodeného (vstupovanie do zóny nebezpečenstva iným ako stanoveným postupom). Vzhľadom na uvedené žalobca nemôže byť bez ohľadu na ďalšie zistenia sankcionovaný za smrteľný pracovný úraz.

Záverom žalobca sumárne zhrnul, že napádané správne rozhodnutia a napádané rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za vecne nesprávne a nezákonné z nasledovných dôvodov:

1. Porušenie práva žalobcu na prerokovanie protokolu o výsledku inšpekcie práce.

Žalobcovi bolo odopreté právo prerokovať obsah protokolu o výsledku inšpekcie práce, vyjadriť sa k jeho obsahu a predložiť dokumentáciu za účelom preukázania tvrdení žalobcu, resp. za účelom úplného a riadneho zistenia a posúdenia skutkového a právneho stavu veci.

2. Vecná legitímácia žalobcu.

S otázkou vecnej legitímácie žalobcu v riešenej veci sa rozhodujúce orgány nevyporiadali. Žalobca nebol zamestnávateľ poškodeného, taktiež nebol vlastníkom stroja, ktorý spôsobil smrteľný pracovný úraz a podľa uzavretej zmluvy s vlastníkom uvedeného stroja mal vlastník, nie žalobca, vykonávať generálnu údržbu daného stroja.

3. Aplikácia nesprávnej technickej normy STN 21 0700.

Žalobcovi bolo vytýkané porušenie povinností z technickej normy, pričom skutočnosť, na základe ktorej bola založená jej vecná pôsobnosť v riešenej veci, nebola vôbec bližšie ozrejmená. Vecná pôsobnosť konkrétnych technických noriem je odborná otázka, ktorá mala byť posúdená prostredníctvom znalca. Aplikovaná technická norma sa vzťahuje na tvárniace stroje, pričom posudzovaný stroj bol jeho výrobcom a technickým ústavom charakterizovaný ako krimpovací stroj. Aplikovaná technická norma bola prijatá na základe zákona, ktorý už bol derogovaný, čím stratila účinnosť aj aplikovaná technická norma ako sekundárna norma prijatá na základe splnomocnenia v derogovanom zákone.

4. Neúplne zistený skutkový stav veci.

Správne orgány v predmetnej veci vôbec neskúmali okolnosti, ktoré viedli ku vzniku smrteľného pracovného úrazu a existovali v čase jeho vzniku. Tzn. nie sú vôbec známe príčiny, prečo strojné

zariadenie, ktoré bolo riadne homologizované a splňalo všetky technické požiadavky, spôsobilo poškodenému smrť, resp. prečo ochranné zariadenia stroja (optická clona) nespôsobili zastavenie činnosti pohyblivých častí stroja v okamihu narušenia zóny nebezpečenstva poškodeným. Správne orgány (nakoľko neprerokovali protokol so žalobcom) vôbec nepreskúmali interné normy a procesy žalobcu na zaistenie BOZP a opatrenia realizované žalobcom na zabezpečenie BOZP, vrátane úkonov (z hľadiska obsahu a frekvencie) vykonaných žalobcom na zaistenie bezpečnosti a funkčnosti stroja, ktorý spôsobil smrť poškodenému. Správne orgány nepreskúmali riadne mieru, akou poškodený spôsobil vznik smrteľného pracovného úrazu.

5. Predpoklady na vznik zodpovednosti za správny delikt neboli naplnené.

Žalobcovi nie je známe, nevykonanie akých opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, resp. porušenie akých povinností z jeho strany, všetko v zmysle § 6 ods. 1 písm. a) Zákona o BOZP, je v príčinnej súvislosti so vznikom smrteľného pracovného úrazu, resp. nefunkčnosťou optickej clony strojného zariadenia COLORADO (ak by bola riadne preukázaná v čase vzniku smrteľného pracovného úrazu).

Na základe všetkých uvedených skutočností žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného správneho orgánu č. S/2014/00526-2.1, O-285/2013 z 10. februára 2014 (prípadne aj prvostupňové rozhodnutie Inšpektorátu práce Trnava č. R 135/2013/SE z 24. októbra 2013) zruší a vec vráti späť na ďalšie konanie. Pre prípad úspechu si zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré budú vyčíslené v zákonnej lehote.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/29/2014-64 z 12. februára 2015, ktorý považuje za vecne správny a zákonný. Mal za to, že skutok bol plne a jednoznačne preukázaný tak, ako to vyplýva z jeho rozhodnutia a z predložených písomností a vyjadrení, pričom za podstatnú považoval predovšetkým skutočnosť, že v dôsledku porušenia povinností žalobcu ako zamestnávateľa utrpel zamestnanec pracovný úraz s následkom smrti. Konajúci súd sa dôsledne a relevantným spôsobom vysporiadal s argumentáciou žalobcu a tento v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti ani námietky. Keďže ide o objektívnu zodpovednosť žalobcu, nie je potrebné preukázať jeho zavinenie.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej,

tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 250j ods. 1 O.s.p., ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len „v medziach žaloby“) dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietá.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

S poukazom na obsah žaloby bol prvostupňový súd povinný zaujať stanovisko aj k žalobným námietkam spočívajúcich:

- v nevysporiadaní sa s vecnou legitimáciou žalobcu v posudzovanej veci,
- v aplikácii nesprávnej technickej normy.

Posudzujúc obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd na uvedené námietky nereagoval vôbec, pričom s námietkou žalobcu týkajúcou sa porušenia procesných zásad sa tiež nevysporiadal dostatočným spôsobom.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal dostatočným spôsobom všetky žalobcove námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, čím postihol napadnutý rozsudok znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom, pričom uvedeným postupom bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj zásada spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1

a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmať vecnú správnosť prvostupňových rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu prejednať vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu uplatnenými v žalobe, znovu o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie v spojitosti s odvolacími námietkami aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvej O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 492 ods. 2 ustanovil, že odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.